



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. VI. An lex Pontificia, in quantum prohibitoria, vel pœnalis pendeat ab
acceptatione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

non acceptatio valida, & licita, hoc est defuetudo prius legitimè completa juxta n. 189. & seq. Nam si eo casu posset licitè illius observantia negligi, vel esset, quòd nulla lex obliget, antequam populus acceptet? vel quòd hæc sit voluntas legislatoris? non primum, ex dict. sed nec secundum; nam hæc præsumptio indefinitè non procedit ex n. 216. ergo. Hinc illicitè non obtemperatur legi, ubi tempus adest, quo urget, si eo solùm titulo, quòd non sit acceptata, negligatur, seu non observetur, quando falsum est, non esse acceptatam, & tunc solùm resistitur, cum urget; nisi adsit rationabilis, & gravis causa excusans in eo casu particulari. Nam in hujus defectu nec adest superioris voluntas legitimè præsumpta, nec defuetudo ritè completa, quæ sola legis cæteris justæ inobservantiam in circumstantijs, quibus aliàs observanda foret, à culpa liberant, ut constat ex dictis. Dixi n. 189. *nos loqui tantùm de casu legis humanae*. Nã Cardenas in tract. ad proposit. prohibitas ab Innocentio XI. dissert. 1. in hac ipsa materia tres quæstiones movet circa leges Pontificias, in quibus quandoque sunt tria specialiter observanda circa acceptationem, quando lex illa est declaratoria alicujus veritatis. 2. prohibitoria. 3. pænalis, & non acceptata, nihilominus vim habeat, ut secus agentes peccent? Igitur sit.

§. V.

An Lex Pontificia, merè declaratoria alicujus veritatis, pendeat ab acceptatione?

228. **Q**uæstio hæc movetur occasione decretorum, quibus Pontifex nonnullas propositiones condemnat, & declarat tanquam scandalosas in materia morum, & in eo stat, *an licitum sit in conscientia non acceptare, seu non conformare se illi decreto, in quantum declarat doctrinam in propositionibus condemnatis contentam, esse scandalosam?* Pro negativa stat Cardenas in tr. ad proposit. ab Innocent. XI. condemnatas, dissert. 1. n. 22. & apud eum Molin. tom. 2. de just. disputat. 325. Lessius c. 20. dub. 23 n. 192. Idè docet Castropal. tom. 7. tr. 32. D. 4. p. 24. n. 5. Rebell. l. 8. de just. q. 13. §. multò mi-

nus. & multi alij. Procedit autem quæstio pro casu, quo alicui *moralis saltem certitudine constat de tali decreto declaratorio* promulgato Romæ, vel etiam in Provincia; quo posito:

Resp. ubi morali certitudine constat de tali decreto declarante, non esse licitum illud *quæ tale* non acceptare, seu *nihilominus in praxi agere contra declaratam veritatem*. nam cui morali certitudine constat declaratio facta per tale decretum, ei morali certitudine constat infallibilis veritas per illud declarata; sed cui morali certitudine constat infallibilis veritas per illud declarata, illi nequit esse licitum, non acceptare, seu nihilominus in praxi agere contra declaratam veritatem; probatur: veritas declarata, est, quòd in praxi, seu usum deducere doctrinam, in propositionibus condemnatis contentam, sit scandalosum; sed hæc veritas, ex vi talis decreti est infallibilis (aliàs Summus Pontifex in eo, quòd toti Ecclesiæ in materia morum proponit, tanquam Christi Vicarius, posset errare) cui autem hæc veritas infallibilis morali certitudine constat, ei nequit esse licitum, non acceptare, seu nihilominus agere contra declaratam veritatem; certum enim est, illicitum esse, facere actum, quem quis morali certitudine novit, esse verè scandalosum. ergo. Hæc de illis decretis, in quantum declaratoria sunt. Ex hoc concludes, in his decretis Pontificijs, in quantum declaratoria sunt, non esse locum suspensioni (de qua n. 225.) pendente supplicatione contra ea apud Pontificem; quia, cum Pontifex quæ talis declarat aliquam veritatem declaratione non potente fallere; facta semel declaratione non potest facere, quòd veritas declarata non sit infallibilis, consequenter, quòd non sit illicitum contrarium agere.

§. VI.

An lex Pontificia, in quantum prohibitoria, vel pænalis pendeat ab acceptatione?

230. **Q**uæstio hæc dupliciter intelligi potest de Pontificio decreto prohibente 1. quando prohibitio necessariò consequitur ad declarationem alicujus veritatis; 2. independenter à tali declaratione. Resp. si loquamur de decretis Pontificum non

non necessariò consequentibus declarati-
onè veritatis, de illis discurrendum secun-
dum doctrinã traditam à n. 211. nimirum
ea nõ dependere ex natura rei ab accepta-
tione populi, sed solùm ex voluntate legis-
latoris, ubi est rationabilis, urgens, & gra-
vis causa in contrarium, cujus ratio ibidem
data est. de his verò, quæ necessariò conse-
quuntur censet Cardenas *cit. dissert. 1. n.*
235. peccari, non acceptandò illa, in
quantum prohibitoria sunt.

231. Rationem dat, quia suppositã declara-
tione Romanæ Cathedræ, formaliter, vel
virtualiter docentis ea objecta esse illicita,
eo ipso manent prohibita: ergo cum ne-
cessariò acceptari debeat declaratio ex n.
priori; eò ipso debet necessariò acceptari
prohibitio. Idem dicendum, ait, de illis de-
cretis, quod attinet ad prohibitionem *do-*
ccendi, & propugnandi propositiones dam-
natas; quia jure naturæ prohibitum est;
docere tanquam licita ea, quæ sunt ceriò
illicita. Sed ex hoc solùm sequitur, quòd
suppositã declaratione Romanæ Cathe-
dræ, objecta illa maneant prohibita jure
naturali, & divino, non autem Ecelefia-
stico: Nam ea declaratio non affert Pon-
tifici necessitatem ea specialiter etiam *ju-*
re humano prohibendi; quæ jure natura-
li, & divino vetita sunt.

232. Quoad alteram partem de his decre-
tis, *in quantum pœnalia sunt*, omnino di-
cendum; valde probabile esse; leges Ec-
clesiasticas *in quantum pœnales*, ubi po-
pulus ex rationabili, gravi, & urgente ne-
cessitate resistit, ex benigna legislatoris
mente non obligare, nisi deducantur eti-
am *secundum quod pœnales sunt*, in usum;
non autem ubi ejusmodi causa deficit. Ra-
tio est ex dictis. Cardenas tamen *cit.* licet
hoc idem *n. 238.* probabile censet; *n. 240.*
absolutè negat, posse non acceptari hæc
decreta, etiam quæ pœnalia, *in quantum*
scilicet sub excommunicatione prohibent;
doceri doctrinam reprobam à Cathedra
Romana; rationem dat, quia nulla est cau-
sa rationabilis ad excludendam eam pœ-
nam; *sed hoc ultra non probat;* & vix con-
vincenter ostendi potest.

ARTICULUS VII.

An humanae leges obligent in conscientia?

233. Non defuerunt, qui dicerent, legem
humanam non inducere debitum

Tom. I.

naturale, seu obligationem conscientie,
nisi quatenus declarat legem divinam; ite
Gerson, & Almainus apud Castropal. *p. 1.*
tr. 3. D. 1. p. 14. n. 1. sed contrarium cer-
tum est; imò multi esse de fide docent, ut
ostendit, & tenet Cardenas *in Crisp. 2.*
D. 22. n. 13. de quo ambo fuse agunt; &
colligi poterit ex dicendis *in seqq.* Lo-
quuntur autem omnes *de lege justa;* per
quam legitimus Superior obligare inten-
dat etiam naturaliter; seu in conscientia;
his præmissis; sit

§. I.

*An qualibet lex inducat obligationem
conscientie?*

234. Videtur dicendum negativè; cum plu-
rimæ sint leges *pure pœnales*, aut so-
lùm *permissivæ*, quin obligent in consci-
entia; sic jure gentium permittitur, ho-
mines justo bello captos in servitutem re-
digere; contra injustè occupantem terras
alienas bellum movere; legitimè solutò
primò matrimonio inire secundas nu-
ptias &c, Econtra Castropal. *cit.* cum D.
Thoma 1. 2. *q. 92. a. 2. ad 1. & q.*
93. a. 2. tenet, nullam esse legem *veram;*
justam, & rationabilem, quæ vim obligan-
di non habeat; quia juris naturalis est;
debere parère legitimo superiori, quando
ex potestate; sibi, ut superior est, com-
petente; constituit legem veram, justam,
rationabilem cum intèntione obligandi;
& hoc omnino probabilius dicitur, nec
obstant; quæ in contrarium instantiæ af-
feruntur. Nam, ut jam notavimus suprà
de ratione legis non est; nisi ut aliquos;
seu communitatem aliquam liget; eam
nempe, quam legislator gravatam vult;
boni communis intuitu, ut aliquam acti-
onem præstet, vel omittat; esto eum, in
cujus favorem ea lex, alios obligans non
stringat; ut manifestum est in multis, u-
troque jure. Ex his ad particularia descen-
dendò

235. Not. 1. legem, qua conceditur; quòd
in bello justo capti possint in servitutem re-
digi, non esse legem veram *relatè ad capi-*
entem (sic enim est meræ facultatis, & con-
cessionis) sed *relatè ad sic captos, & alios;*
qui prohibentur, ne justum ejusmodi bel-
latorem in usu sui juris, & facultatis impe-
diant. Sic Respondetur ad omnes casus;
quibus